

Carta de Pentecosta 2015
de l'Abat General OCist

«Maria!»

Estimats,

Us escric amb el record ben viu de la Setmana Santa que he passat a Jerusalem, prop de la Basílica del Sant Sepulcre, com a hoste dels Franciscans. Ho he aprofitat per viure aquests dies com un temps de recés en la pregària, tenint-vos a tots ben presents en el misteri sant d'aquells llocs i d'aquells dies. L'«ara i ací» de la litúrgia de l'Església és la gran oportunitat que se'ns brinda de ser contemporanis del misteri de Crist, el Déu encarnat, mort i ressuscitat per nosaltres. Viure la Setmana Santa, i sobretot el Tridu pasqual, al Cenacle, al Calvari i al Sant Sepulcre, m'ha permès de celebrar aquests misteris amb un realisme que sovint se m'escapa en la vivència de la litúrgia. Els misteris cristians són realitat, esdeveniments, que es renoven ara per nosaltres tal com fa dos mil anys tingueren lloc per a la Verge Maria, per als Apòstols, per tots els deixebles contemporanis de Jesús.

Durant aquests dies he implorat sovint al Senyor la gràcia de poder-lo trobar i acollir com Ell volia donar-se'm a mi i a tots els qui, d'una manera o altra, m'ha confiat.

Un primer encontre amb el Ressuscitat

La pàgina evangèlica que m'ha parlat particularment durant aquests dies és la del trobament del Ressuscitat amb Maria Magdalena de l'evangeli segons Joan (20,11-18). Cada vespre els Franciscans del Sant Sepulcre recorren els llocs de la Passió i de la Resurrecció que es troben dins la Basílica reprenent el ritu i els càntics d'una antiga processó que culmina en el punt on el Ressuscitat s'hauria aparegut a Maria

Magdalena. He viscut cada vegada aquesta darrera etapa de la processó amb una emoció particular perquè aquí l'esdeveniment fonamental de la nostra fe cristiana, la Resurrecció de Crist d'entre els morts, esdevingué per primer cop trobament, experiència personal dels sentits i del cor d'un ésser humà com nosaltres. És trobant Maria Magdalena que el Ressuscitat va començar a «fer noves totes les coses» (cf. Ap 21,5). Com ocorregué la Resurrecció ningú no ho pot explicar, ningú no ho sap, però la Resurrecció és una realitat, un esdeveniment real, perquè el Ressuscitat es va trobar realment amb els seus deixebles, començant per Maria Magdalena.

Per això, l'encontre amb la Magdalena és fonamental per a cadascun de nosaltres, el paradigma de com l'esdeveniment que dóna sentit a tota la nostra fe pot esdevenir experiència per a tots. Perquè si el Ressuscitat ha vençut la nostra mort i el nostre pecat, el fet de trobar-lo és per a cadascun de nosaltres l'única salvació, l'única experiència que pot omplir de felicitat la nostra vida. L'encontre amb la Magdalena és el primer que ocorregué i el primer que ens explica l'Evangeli perquè conté i expressa una experiència que podem i hem de fer també nosaltres si de debò volem satisfer la set de salvació del nostre cor.

En les meves últimes cartes insistia sobre la importància de redescobrir la dimensió mística de la nostra vocació cristiana i monàstica, unida a la dimensió comunitària en la qual irradia i es verifica el do de la comunió amb Crist. Ens hi juguem la profunditat i la veritat de la nostra vocació cristiana i de la nostra vocació de persones cridades en aquest Any de la Vida Consagrada a una conversió particular pel que fa a la vivència del propi carisma en allò que és essencial, purificant-nos, si més no interiorment, de tot el que afeixuga i obstaculitza el camí del seguiment de Crist.

L'episodi del trobament del Ressuscitat amb la Magdalena és com una síntesi de l'experiència cristiana. Per això em sembla útil identificar-nos-hi per tal de comprendre com també nosaltres la podem viure.

«Dona, per què plores?»

Maria Magdalena era una dona enamorada de Jesús. És el desig d'expressar-li encara un cop més el seu amor, si més no unguent el seu cos exànim, allò que l'havia menada al sepulcre. Però quan troba el sepulcre buit, el desig se li torna angoixa. El qui Maria desitja trobar ja no és ni tan sols un cadàver, i no sap on buscar-lo, on trobar-lo, a qui demanar-lo. Tota la realitat es redueix per a ella en allò que li amaga i no li pot restituir el seu Senyor. Algú és «culpable» d'aquesta absència, però no sap a qui acusar: «S'han endut el meu Senyor i no sé on l'han posat» (Jn 20,13), diu als àngels. I sospita fins i tot de Jesús, que confon amb l'hortolà, de ser el culpable d'aquesta absència: «Senyor, si te l'has emportat tu, digues-me on l'has posat» (Jn 20,15).

Maria plora. Plora de dolor, plora per amor, plora de ràbia, plora de por, plora en la seva angoixa. El plor és el desbordar-se del cor humà del dolor que experimenta. També Jesús va plorar pel seu amic Llätzer, va plorar ple de compassió i de decepció en contemplar Jerusalem, i va plorar en la seva pròpia angoixa davant la mort a Getsemaní (cf. Jn 11,35; Lc 19,41; Mt 26,37-38; He 5,7).

Els àngels del sepulcre i Jesús mateix no desaproven el plor de Maria. La inviten, però, a donar-ne raó, a definir el per què d'aquest dolor: «Dona, per què plores?». I Jesús hi afegeix: «Qui busques?», com per ajudar Maria a canalitzar el seu dolor en el desig de trobar-se amb el Senyor Ressuscitat. Maria no plora tan sols perquè no troba el seu cadàver, això no la consolaria pas de l'immens dolor del seu cor. No sap encara que plora perquè busca Jesús vivent. Jesús li fa entendre que som consolats del nostre dolor, de la nostra insatisfacció tan sols si trobem Aquell qui sadolla el desig profund del nostre cor.

A la pregunta dels àngels i de Jesús, Maria respon tanmateix dient que plora perquè s'han endut el cos del seu Senyor. És com si digués que plora perquè ha estat víctima d'un crim, d'un furt, i això l'omple de dolor i de ràbia. Quantes vegades cerquem també nosaltres els culpables de la nostra tristesa, de la nostra insatisfacció. Si en la nostra vida o en la nostra comunitat les coses no van com voldríem, la primera reacció és buscar fora de nosaltres els responsables d'aquest malestar. I plorem com infants aviciats fins que algú no vingui a assumir la responsabilitat de la nostra insatisfacció donant-nos el que volem. No ens adonem que al fons d'aquesta ràbia i d'aquesta insatisfacció hi ha un desig molt més profund, el desig fonamental del cor humà: trobar Jesús viu i present, Jesús ressuscitat.

«Dona, per què plores? Qui busques?». En les dues preguntes de Jesús a la Magdalena hi ha com l'oferiment d'un camí per ajudar-la a ser conscient del veritable desig del seu cor. «Per què plores? – *Quid ploras?*»: és com si el plor fos encara l'expressió del desig de quelcom, d'un «*quid*» sense rostre. És un desig amagat i enredat en el garbuix dels nostres capricis, de les nostres concupiscències. En el fons volem satisfer-nos a nosaltres mateixos. Jesús, amb la segona pregunta, invita Maria a sortir del replegament sobre ella mateixa, a superar el seu dolor, per tal de permetre al desig del seu cor de cercar un Rostre, de cercar Déu: «Qui busques? – *Quem quaeris?*». El nostre cor, a través de totes les seves passions i les seves ànsies, no busca quelcom per posseir, per consumir, com el fruit prohibit del primer pecat, sinó Algú, una Persona, i, per tant, una relació. Sembla com si sentíssim sant Benet recomanant al mestre de novicis d'observar atentament si el novici «cerca Déu de veritat – *si revera Deum quaerit*» (RB 58,7).

Tota la veritat de la nostra vocació humana, cristiana i monàstica rau nogensmenys en la disponibilitat a ser conscients que la felicitat no consisteix a procurar la satisfacció del nostre cor amb tot el que podem posseir, com el fruit de l'Edèn, sinó a deixar que Déu atregui el nostre cor a l'experiència del trobament amb Ell.

«Jo mateixa me l'enduré»

Fins i tot davant la pregunta precisa de Jesús, «Qui busques?», Maria intenta encara reduir l'experiència de l'encontre amb Déu a quelcom que ella pot aconseguir i aferrar amb les pròpies forces: «Senyor, si te l'has emportat tu, digues-me on l'has posat, i jo mateixa me l'enduré» (Jn 20,15).

Sovint reduïm l'experiència de Déu, l'estar amb Ell, la pregària, la litúrgia, o el trobament amb Ell en els altres, a una obra que podem fer amb les nostres forces,

amb les nostres energies. I així reduïm el Déu Vivent a un «cos mort» i pesant sobre les nostres espatlles, que agafem, posem i deixem com i on volem nosaltres. El nostre cor desitja l'infinit, l'impossible, però instintivament som temptats a fer nosaltres mateixos allò que ens depassa. La gran temptació de l'home és voler realitzar amb les pròpies forces l'infinit que desitja el seu cor. I ens trobem com arrossegats a aferrar amb les nostres mans el que ja ha estat donat als nostres ulls, al nostre cor. Si Jesús s'apareix a Maria com l'«hortolà», no és perquè s'amagui o vagi disfressat, sinó perquè ella no el reconeix, no el sap veure, massa ocupada a buscar-lo allà d'on pensa que se'l podrà endur ella mateixa. El do de Jesús vivent resta amagat als ulls de la Magdalena a causa del seu afany de poder-lo trobar i endur-se'l amb les pròpies forces, com un cos mort.

Quan Jesús la crida pel nom, l'evangeli diu que Maria «es girà» (Jn 20,16), com si mirés cap a un altre lloc. Jesús és ben present, se li apareix realment, en carn i ossos, però la capacitat de reconèixer-lo per part dels seus deixebles necessita una conversió, un procés de purificació de la mirada, de l'atenció, que és un procés interior. Els deixebles d'Emmaús estan ofuscats per la seva por, per les seves idees sobre el que havia passat, per la seva feixuguesa d'enteniment i de cor a creure els profetes (Lc 24,25). Pere i els seus companys estan ofuscats pel cansament i la desil·lusió d'haver pescat en va tota la nit, tant que quan Jesús els demana peix responen, eixuts i irritats: «No!» (Jn 21,5). Maria Magdalena està ofuscada pel seu sofriment de no trobar el cos de Jesús, per les seves llàgrimes, per la seva agitació de voler-ho fer tot ella per tal de trobar-lo.

Totes aquestes preocupacions, d'una manera o d'una altra, ens repleguen sobre nosaltres mateixos, ens enceguen, ens impedeixen de reconèixer el Senyor, el Senyor present i pacient que ja és ací amb nosaltres, que ja és davant els nostres ulls, que ja està caminant amb nosaltres, que ja ens mira amb un amor infinit i frisa per revelar-se al nostre cor i omplir-lo de joia. Crist ens vol ajudar a reconèixer-lo acompanyant-nos amb la seva paraula i els seus sacraments, com els deixebles d'Emmaús. Crist ens vol ajudar a reconèixer-lo donant fecunditat a tot allò que en la nostra vida i en les nostres obres és estèril i ens torna malhumorats amb la vida, amb nosaltres mateixos, amb els altres, amb Déu, com aquell matí al llac de Tiberíades.

«Jesús li diu: Maria!»

Però Jesús vol sobretot que ens convertim a Ell cridant-nos pel nom, quan el nostre cor gemega, estima, i prova amb totes les seves forces d'aferrar l'objecte del nostre desig, sovint d'una manera possessiva i capriciosa, amb llàgrimes sinceres i falses al mateix temps, perquè no som capaços d'estimar de debò, amb puresa, gratuïtament. Maria Magdalena és un garbuix de sentiments i de passions, però ha buscat Jesús, no s'ha conformat amb qualsevol cosa menys que Jesús. I aquell matí, en aquesta recerca, s'hi esmerçà tota ella, amb el bé i el mal que hi havia en ella, amb la bellesa i la misèria del seu cor, amb totes les seves qualitats i els seus defectes. Era allà tota sencera, amb tota la seva passió, amb tot el seu voluntarisme, amb tota la seva força i tota la seva feblesa. No hem de refusar res d'allò que som en la trobada amb Crist ressuscitat. Perquè Ell ens espera així, ens desitja així, ens crida així tal com som.

Jesús ve a trobar-nos enmig de tot aquest garbuix d'humanitat, alhora gran i mesquina, ve a trobar-nos amb el buf de la brisa suau amb què pronuncia el nostre nom. Després ens dirà altres coses, ens demanarà altres coses, ens confiarà una missió, però la vocació es troba enclosa tota ella en el seu pronunciar el nostre nom. Com en el dia del nostre baptisme. Perquè quan el Ressuscitat pronuncia el nostre nom ens ho diu tot. Ens ho diu tot perquè ens ho dóna tot, tot el que necessitem per a viure plenament, per a viure eternament, per a vèncer el pecat i la mort. Perquè en pronunciar el nostre nom ens dóna la comunió amb Ell, ens concedeix de viure responent a Ell que ens crida, ens concedeix de viure «girant-nos» (cf. Jn 20,16), això és convertint-nos contínuament cap a Ell, cap el seu rostre ple de bondat, cap al seu rostre que il·lumina la nostra vida i el món sencer.

Tota la moral i l'ascesi cristiana rau en aquest girar-se cap a Crist que ens crida pel nom.

«Rabuni!»

Qui sent Crist que el crida pel seu nom viu ja per sempre més per respondre a la seva presència i al seu amor. El sentit de la vida es troba en aquesta resposta a l'amor de Déu que ens crida a l'existència, a néixer i a renéixer del seu amor infinit. Al Ressuscitat que la crida, Maria de Magdala no respon instintivament «Jesús!»; li respon: «Rabuni! – Mestre!» (Jn 20,16). El crida amb el títol d'aquell a qui hom vol seguir, d'aquell de qui hom vol aprendre la veritat i la vida. Maria vol escoltar el Senyor que diu tota la veritat sobre la seva vida, que pronuncia el seu nom com ningú més no el pot pronunciar. Maria vol obeir aquesta crida a ser plenament ella mateixa tot esdevenint allò que ella és per a Jesús, allò que ella és en la mirada, en els sentiments, en l'amor, en el cor de Crist. En Ell hem estat creats. La seva mirada ens veu millor de com ens veiem nosaltres mateixos o de com ens veuen els altres. El seu sentiment ens percep com nosaltres no reeixim a fer-ho. El seu cor ens estima molt més del que nosaltres sabem estimar-nos.

«Rabuni!» significa literalment «Mestre meu!», un títol que expressa respecte i amor alhora, veneració i afecte. L'única resposta adient a Jesús que ens crida pel nom és, doncs, la disponibilitat a escoltar-lo i a seguir-lo amb tot l'amor del nostre cor.

«He vist el Senyor, i m'ha dit això»

D'aquesta experiència de trobament amb el Ressuscitat neix la missió de tot deixeble de Crist, sigui quina sigui el seu estil de vida i la seva vocació. Perquè la missió cristiana és sempre la irradiació d'un encontre personal amb el Senyor mort i ressuscitat per salvar tota la humanitat.

Quan Jesús diu a la Magdalena: «Deixa'm (...). Vés a trobar els meus germans i digues-los: "Pujo al meu Pare, que és el vostre Pare, al meu Déu, que és el vostre Déu"» (Jn 20,17), no la priva del trobament amb Ell. Vol tan sols que Maria visqui aquest encontre amb el cor obert de bat a bat, tal com el viu Crist mateix, amb aquell amor personal per ella amb què abraça al mateix temps tota la humanitat necessitada de salvació i de redempció.

Quan Maria corre a trobar els apòstols per anunciar-los que ha vist el Senyor i per repetir-los el que Ell li ha dit, no els transmet únicament un discurs. Maria transmet, comunica el rostre del Ressuscitat. Ho faria igualment encara que no digués res de res. En ella, a partir d'ara, la vocació i la missió són la mateixa cosa. Ser cridada és la seva missió, perquè allà on va, tothom amb qui es troba, en ella no és altra cosa que Jesús que la crida amb amor en tots i en tot. Tot per a ella és una ocasió de respondre a la crida de Crist que li omple el cor.

El testimoniatge cristià és possible i és sempre coherent perquè no parla d'un mateix, sinó del Senyor; no anuncia les nostres idees, sinó el que escoltem d'Ell. Els ulls de la Magdalena reflecteixen el rostre del Ressuscitat, i les seves paraules deixen ressonar la seva veu. La veu de Jesús l'ha cridada pel nom i ara, quan parla d'ella mateixa, Maria ja no es presenta més a ella mateixa, sinó el qui la crida, el qui omple de sentit i de bellesa la seva vida, el qui l'allibera, el qui la consola del seu plor, el qui sadolla tots els seus desigs de vida i de felicitat. Ja ningú no l'anomenarà més «Maria!» com ho havia fet Jesús. Maria pertany des d'ara tan profundament a aquesta crida, que ja ningú no la podrà trobar sense trobar alhora el seu encontre amb el Ressuscitat, sense fer l'experiència a través d'ella de l'encontre amb el Senyor.

«El meu Pare i el vostre Pare»

Jesús confia a la Magdalena un missatge que resumeix tot l'esdeveniment cristià, tot l'Evangeli: «Pujo al meu Pare, que és el vostre Pare, al meu Déu, que és el vostre Déu» (Jn 20,17).

En aquest anunci hi és tot. En Jesús mort, ressuscitat i enlairat al Cel, tenim part en la seva vida trinitària, estem en comunió amb la seva vida filial: el seu Pare és el nostre Pare, el seu Déu és el nostre Déu. Tot el que és de Crist, és nostre. Com el pare de la paràbola del fill pròdig ho diu al fill gran, Jesús ens diu a nosaltres que estem sempre amb Ell i que tot el que és seu és nostre (cf. Lc 15,31). No podríem desitjar res més.

I Jesús, amb aquest missatge, fa anunciar també a través de la Magdalena la comunió profundíssima de tots els seus deixebles, perquè quina altra cosa ens podria unir més que aquell «nostre» que coincideix amb el «meu» de Jesús?! Allò que pertany totalment a Crist ens és donat de posseir-ho també nosaltres i de compartir-ho amb ell. Tots som germans i germanes, tots som fills d'un Déu que és Pare, i fills com Crist és Fill.

Però per fer-li anunciar tot això, Jesús li ho ha expressat tot en la manera amb què ha dit simplement «Maria!». Si en pronunciar el nostre nom Jesús expressa tot el seu amor i tota la seva vida, tota la seva capacitat d'amistat i de comunió, en aquell «Maria!» havia de ressonar-hi alhora tot l'Amor trinitari, filial, fraternal, que volia comunicar als seus deixebles, a tota la humanitat, ja que per això precisament havia mort i ressuscitat. Maria porta tot aquest horitzó d'amor infinit en comunicar als deixebles, a l'Església, a nosaltres, la seva crida, la seva vida cridada per Ell, el seu cor desvetllat per la veu de l'Estimat que pronuncia el seu nom.

Alliberats de set dimonis

A l'evangeli segons Marc es diu que «Jesús es va aparèixer primerament a Maria Magdalena, de qui havia tret set dimonis» (Mc 16,9). L'anhel de Maria per retrobar Jesús estava certament determinat per la consciència que sense Ell no podia continuar lliure d'aquests dimonis. Sense Jesús, Maria era com aquella casa a la qual el dimoni expulsat hauria tornat enduent-se'n amb ell altres set esperits pitjors que ell (cf. Mt 12,43-45). Sense Crist som impotents i no podríem desfer-nos de tot allò que ens empeny al mal, a la divisió, a l'orgull, a la vanitat, al menyspreu dels altres, a la concupiscència, a l'ambició, a l'activisme, a l'acèdia, a la tristesa, a la mort. Tots nosaltres, i també les nostres comunitats, tenim «dimonis», fragilitats, tendències al pecat, que dificulten la nostra llibertat d'estimar Déu i els altres. Per això necessitem buscar i trobar el Senyor, retrobar sempre de nou l'experiència de l'encontre amb Ell que ens allibera.

L'autèntic alliberament de les nostres vides, de les nostres comunitats, del nostre Orde, com el de tota l'Església, ens vindrà únicament si reproduïm l'experiència de trobar el Senyor ressuscitat que ens crida pel nom i ens obre a la comunió amb Ell i en Ell. És així com Crist comença a viure en nosaltres, a convertir-nos en instruments de la seva presència i de la seva caritat. És així com la vida divina entra en el món i es torna com un foc que es propaga de la nostra trobada amb Ell a la nostra trobada amb els altres, fins que tota la humanitat, ferida per les divisions i per la violència, esdevingui una única gran família de Déu.

La veritable fraternitat consisteix a ajudar-nos els uns als altres, amb la pregària i la misericòrdia, a renovar i aprofundir l'experiència del Ressuscitat que ens crida pel nom i ens fa evangelitzadors de la comunió amb el Pare i amb tots. Demanem a l'Esperit Sant el do d'aquesta fraternitat per a les nostres comunitats i per a l'Orde! És la millor manera de preparar el Capítol General, la millor manera d'afavorir el renovellament evangèlic que el Papa Francesc i l'Any de la Vida Consagrada volen suscitar en nosaltres i entre nosaltres.

Us desitjo una ardent i incessant Pentecosta!

Vostre,

fr. Mauro-Giuseppe Lepori
ab. gn.

fr. Mauro-Giuseppe Lepori
Abat General de l'Orde Cistercenc